

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»
Факультет лінгвістики**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан ФЛ

_____ Н.С. Саєнко
(підпис) (ініціали, прізвище)

« ____ » _____ 2017 р.

**СТИЛІСТИКА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ
СПРЯМУВАННЯМ**

РОБОЧА ПРОГРАМА
кредитного модуля

підготовки бакалавра
спеціальності усіх спеціальностей
форми навчання денна

Ухвалено методичною комісією
Факультету лінгвістики
Протокол від 29.06.2017 р. № 10

Голова методичної комісії
_____ С.В. Ібрагімова
(підпис) (ініціали, прізвище)

« ____ » _____ 2017 р.

Робоча програма кредитного модуля «Стилістика української мови за професійним спрямуванням» для студентів усіх спеціальностей освітнього ступеня бакалавра, за денною формою навчання складена відповідно до програми навчальної дисципліни «Стилістика української мови за професійним спрямуванням»

Розробники робочої програми:

доцент Ожоган Л.О

(посада, науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові)

_____ (підпис)

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри української мови, літератури та культури

Протокол від 14.06. 2016 року № 11

Завідувач кафедри

_____ О.П. Онуфрієнко

« ___ » _____ 2017 р.

1. Опис кредитного модуля

Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Загальні показники	Характеристика кредитного модуля
Галузь знань – усі галузі	Назва навчальної дисципліни, до якої належить кредитний модуль – Стилiстика української мови за професійним спрямуванням	Форма навчання денна
Спеціальність – усі спеціальності	Кількість кредитів ECTS – 2	Статус кредитного модуля: за вибором студентів
Освітній ступінь Бакалавр	Змістових розділів – 2	Цикл загальної підготовки
		Навчальні дисципліни соціально-гуманітарної підготовки
		Рік підготовки: 1-й
		Семестр 1 або 2-й
		Лекції 18 год.
		Практичні 18 год.
	Загальна кількість 60 год.	Самостійна робота 24 год.
	Тижневих годин: аудиторних – 2 СРС – 1,3	Вид та форма семестрового контролю: Залік

Кредитний модуль «Стилiстика української мови за професійним спрямуванням» передбачає удосконалення знань на основі орфографічного, пунктуаційного, лексичного і стилістичного мовних рівнів, сприяє підвищенню комунікативних навичок студентів, спонукає до практичного оволодіння зв’язним мовленням та сучасними правописними нормами.

Міждисциплінарні зв’язки: дисципліна «Стилiстика української мови за професійним спрямуванням» разом з дисциплінами «Історія української культури», «Історія України», «Іноземна мова» формує гуманітарну складову в програмі підготовки майбутнього фахівця.

1. Мета та завдання кредитного модуля

1.1. Метою навчальної дисципліни є формування у студентів компетентностей:

- здатність характеризувати мовні норми (орфоепічні, акцентуаційні, словотвірні, морфологічні, орфографічні, лексичні, ономастичні, синтаксичні, фразеологічні,

пунктуаційні і стилістичні), визначати різницю між ними й давати кваліфікований аналіз найпоширенішим їхнім порушенням;

- здатність застосовувати закони логічного мислення і їхні операції (аналіз, синтез, гіпотезу, порівняння, класифікацію, абстрагування, узагальнення, систематизацію, засновки, умовивід, судження тощо) для творення й побудови різних текстів на рівні ділової комунікації.

1.2. Основні завдання навчальної дисципліни.

Згідно з вимогами програми навчальної дисципліни „Стилістика української мови за професійним спрямуванням” студенти після засвоєння кредитного модуля мають **знання:**

- жанрово-стильових особливостей текстів різних стилів;
- принципів правопису сучасної української літературної мови;
- основних норм сучасної української літературної мови;
- причин виникнення мовних девіацій та способів їх усунення;
- законів логічного мислення і їхні операції.

уміння:

- знаходити найдоцільніші лексико-граматичні засоби для кожної конкретної мовленнєвої ситуації;
- доцільно використовувати різнорівневі мовні одиниці у функціональних стилях українського мовлення;
- виконувати логічні мисленнєві дії – аналізувати, порівнювати мовні явища, теорії, оцінювати сприйняту інформацію, оперуючи відомими лінгвістичними й позалінгвістичними поняттями;
- послуговуватися різними типами словників під час перекладу та редагування наукових текстів.

досвід:

- професійної та успішної реалізації практичних знань та навичок володіння державною мовою при написанні студентських наукових робіт, популяризації її на конференціях, диспутах, під час виголошення доповідей, промов, офіційних виступів;
- поширення знань з української мови при складанні текстів різних стилів, в умінні їх структурувати, адаптовувати до рівня своєї спеціалізації.

2. Структура кредитного модуля

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Всього	у тому числі		
		Лекції	Практичні	СРС
1	2	6	6	5
Розділ 1. Мова і стиль. Стилістична система сучасної української мови.				
<i>Тема 1.1. Сучасна українська літературна мова як основа стилістики</i>	6	2	2	2
<i>Тема 1.2. Загальна характеристика функціональних стилів сучасної української мови. Мовна норма</i>	6	2	2	2

Тема 1.3. Науковий стиль та його різновиди	6	2	2	2
Тема 1.4. Жанрово-стильові особливості наукового тексту	6	2	2	2
Тема 1.5. Розмовний і публіцистичний стилі	6	2	2	2
Тема 1.6. Офіційно-діловий стиль та його підстилі	6	2	2	2
Разом за розділом 1	36	12	12	12
Розділ 2. Стилi усної ділової комунікації. Ресурси стилістики української мови				
Тема 2.1. Стилi усної ділової комунікації	6	2	2	2
Тема 2.2. Лексичні та фразеологічні ресурси	6	2	2	2
Тема 2.3. Граматичні ресурси стилістики	6	2	2	2
Разом за розділом 2	18	6	6	6
Залік	6	–	–	6
Всього годин	60	18	18	24

3. Лекційні заняття

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних запитань (перелік дидактичних засобів, посилання на літературу та завдання на СРС)
1	<p>Тема 1.1 Сучасна українська літературна мова як основа стилістики.</p> <p>Лекція 1. Предмет та завдання курсу, Мова і суспільство. Її основні функції. Формування української національної мови. Законодавчі основи функціонування української мови як державної.</p> <p>СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Українська мова у світовій мовній системі 2. Комунікативне призначення мови у професійній сфері 3. Український менталітет і стилістика української мови <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням. / С.В. Шевчук., І.В. Клименко. К.: Алерта, 2011. – С.11-19, 49-51. Реж. доступу: http://pidruchniki.ws/1584072040598/dokumentoznavstvo/ukrayinska_mova_za_profesiynin_spryamuvannyam_-_shevchuk_sv

<p>2</p>	<p>Тема 1.2. Загальна характеристика функціональних стилів сучасної української мови. Лекція 2. Мова і стиль. Основні ознаки функціональних стилів. Професійна сфера як інтеграція офіційно-ділового, наукового та розмовного стилів. Поняття про мовну норму</p> <p>СПС</p> <ol style="list-style-type: none">1. Історія становлення функціональних стилів української мови2. Мова як джерело стилістичних знань3. Основні структурні компоненти і стилістичні можливості мови <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Мацько Л.І. Стилістика української мови: Підруч. / Л.І. Мацько, О.М. Сидоренко, О.М. Мацько. – К.: Вища школа, 2003. – С. 12-110. Реж. доступу: http://freelib.in.ua/load/78-1-0-6152. Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням. / С.В. Шевчук., І.В. Клименко. – К.: Алерта, 2011. – С.106-121.Реж. доступу: http://pidruchniki.ws/1584072040598/dokumentoznavstvo/ukrayinska_mova_za_profesiynim_spryam
<p>3</p>	<p>Тема 1.3. Науковий стиль та його різновиди. Лекція 3. Особливості становлення і розвитку наукового стилю сучасної української літературної мови. Своєрідність власне наукового, науково-популярного й навчально-наукового підстилів. Їхні мовні засоби.</p> <p>СПС</p> <ol style="list-style-type: none">1. Роль Наукового товариства імені Тараса Шевченка у розвитку наукового стилю сучасної української літературної мови.2. Культура наукового мовлення в сучасній Україні.3. Традиції українського термінотворення і наукового словникарства <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Мацько Л.І. Стилістика української мови: Підруч. / Л.І. Мацько, О.М. Сидоренко, О.М. Мацько. – К.: Вища школа, 2003. – С. 12-110. Реж. доступу: http://freelib.in.ua/load/78-1-0-6152. Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням. / С.В. Шевчук., І.В. Клименко. – К.: Алерта, 2011. – С. 106-121. Реж. доступу: http://pidruchniki.ws/1584072040598/dokumentoznavstvo/ukrayinska_mova_za_profesiynim_spryam
<p>4</p>	<p>Тема 1.4. Жанрово-стильові особливості наукового стилю. Лекція 4. Жанрова специфіка наукового стилю. Структурно-змістові особливості навчально-наукового твору. Анування, реферування питомих та іншомовних наукових джерел. Стаття як самостійний науковий твір. Правила бібліографічного опису. Переклад і редагування у науковій сфері</p> <p>СПС</p> <ol style="list-style-type: none">1. Культура писемної наукової комунікації2. Оформлювання результатів наукової діяльності3. Основні вимоги до оформлювання курсових, бакалаврських робіт <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Мацько Л.І. Стилістика української мови: Підруч. / Л.І. Мацько, О.М. Сидоренко, О.М. Мацько. – К.: Вища школа, 2003. – С. 12-110. Реж. доступу: http://freelib.in.ua/load/78-1-0-6152. Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням. / С.В. Шевчук., І.В. Клименко. – К.: Алерта, 2011. – С.265-299; 317-349; 361-381.Реж. доступу: http://pidruchniki.ws/1584072040598/dokumentoznavstvo/ukrayinska_mova_za_profesiynim_spryamuvannyam_-_shevchuk_sv

<p>5</p>	<p>Тема 1.5. Розмовний і публіцистичний стилі. Лекція 5. Основні риси розмовного і публіцистичного стилів. Особливості функціонування української мови в уснорозмовній сфері. Білінгвізм. Суржик. Види публічного мовлення. Інформаційно-впливова та соціально-оцінна функція публіцистичного стилю. Комунікативні вимоги до мовної поведінки під час публічного виступу. Прийоми впливу на слухачів.</p> <p>СРС</p> <ol style="list-style-type: none">1. Соціальні діалекти в розмовному мовленні.2. Роль публіцистичного стилю у формуванні стилістичних мовних норм.3. Статус сучасної риторики. <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Мацько Л.І. Риторика: Навч. посіб. / Л.І. Мацько, О.М. Сидоренко, О.М. Мацько. – К.: Вища шк., 2003. – С. 36-87. Реж. доступу: http://the-law.at.ua/load/inshi_pidruchniki/oratorske_mistectvo/macko_ritorika_2003/58-1-0-2752. Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням. / С.В. Шевчук., І.В. Клименко. – К.: Алерта, 2011. – С180-196/ .Реж. доступу: http://pidruchniki.ws/1584072040598/dokumentoznavstvo/ukrayinska_mova_za_profesiynim_spryamuvannyam_-_shevchuk_sv
<p>6</p>	<p>Тема 1.6. Офіційно-діловий стиль та його підстили. Лекція 6. Документ як основний вид текстів у офіційно-діловому стилі. Класифікація документів. Національний стандарт України. Мовні засоби і прийоми стандартизації офіційно-ділових текстів. Документація з кадрово-контрактних питань. Довідково-інформаційні документи.</p> <p>СРС</p> <ol style="list-style-type: none">1. Ділове листування.2. Електронне ділове листування.3. Вимоги до оформлювання сторінки документа. <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Гриценко Т.Б. Українська мова та культура мовлення. / Т.Б. Гриценко. – К.: Центр навч. літ-ри., 2005. – С. 154-159; 198-207. Реж. доступу: http://www.twirpx.com/file/98980/2. Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням. / С.В. Шевчук., І.В. Клименко. – К.: Алерта, 2011. – С.211-227; 236-258.Реж. доступу: http://pidruchniki.ws/1584072040598/dokumentoznavstvo/ukrayinska_mova_za_profesiynim_spryamuvannyam_-_shevchuk_sv
<p>7.</p>	<p>Тема 2.1. Стили усної ділової комунікації. Лекція 7. Спілкування і комунікація. Їхні функції. Форми мовлення як стилістична ознака (монолог, діалог, полілог). Поняття ділового спілкування. Основні різновиди стилів ділової комунікації. Стратегії мовленнєвого спілкування.</p> <p>СРС</p> <ol style="list-style-type: none">1. Тенденції сучасного спілкування.2. Невербальні засоби спілкування та їх вплив в інформаційному просторі.3. Евфемізм і перифраз у професійному спілкуванні. <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням. / С.В. Шевчук., І.В. Клименко. – К.: Алерта, 2011. – С. 265-299; 317-349; 361-381.Реж. доступу: http://pidruchniki.ws/1584072040598/dokumentoznavstvo/ukrayinska_mova_za_profesiynim_spryamuvanniam_-_shevchuk_sv2. Шевчук С.В. Українське ділове мовлення: Навч. посіб. / С.В. Шевчук. – К.: Вища шк., 2000. – С. 38-54; 72-84.

8	<p>Тема 2.2. Лексичні та фразеологічні ресурси стилістики. Лекція 8. Особливості лексичної стилістики. Термінологія як основа лексики сучасної української мови. Термінологія обраного фаху. Кодифікація і стандартизація в царині термінології. Міжнародні терміносистеми. Роль термінології у науковій комунікації. Фразеологічна стилістика та її одиниці.</p> <p>СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Стилiстичне використання фразеологічних засобів у професійному мовленні. 2. Калькування і запозичення термінологічних найменувань. 3. Електронні термінологічні словники. <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Семенов О.М. Культура наукової української мови./ О.М. Семенов. – К.: Академія, 2010. – 216 с. Реж. доступу: http://biblioteka-knig.net/yazykoznanie/19215-kultura_naukovo_ukrainsko_movi_-_semenog_o.html 2. Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням. / С.В. Шевчук., І.В. Клименко. – К.: Алерта, 2011. – С.72-77; 510-524. Реж. доступу: http://pidruchniki.ws/1584072040598/dokumentoznavstvo/ukrayinska_mova_za_profesiyim_spryamuvannyam_-_shevchuk_sv
9	<p>Тема 2.3. Граматичні ресурси стилістики. Лекція 9. Морфологічні засоби стилістики. Стилiстичні можливості синтаксису. Стилiстичне використання синтаксичних засобів мови.</p> <p>СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Синтаксичні стилістичні фігури. 2. Пунктуація як стилістичний прийом. 3. Засоби милозвучності мови. <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Капелюшний А.О. Практична стилістика української мови / А.О.Капелюшний. – Львів: ПАІС, 2007. – С.165-250; 264-298. 2. Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням. / С.В. Шевчук., І.В. Клименко. – К.: Алерта, 2011. – С.72-77; 510-524. Реж. доступу: http://pidruchniki.ws/1584072040598/dokumentoznavstvo/ukrayinska_mova_za_profesiyim_spryamuvannyam_-_shevchuk_sv

4. Практичні заняття

Основні завдання циклу практичних занять – узагальнити практичний і теоретичний матеріал граматичної, лексичної і структурної частини курсу; навчити студентів використовувати знання, здобуті на лекції, для вирішення конкретних завдань (правописних, комунікативних, евристичних, творчих); виробити навички практичного володіння мовою на всіх її рівнях.

№ з/п	Назва теми заняття та перелік основних питань (перелік дидактичного забезпечення, посилання на літературу та завдання на СРС)
1	<p>Тема 1.1. Сучасна українська літературна мова як основа стилістики. Практичне заняття 1. Мова як суспільне явище. Основні функції мови. Формування української національної мови. Стилiстичні можливості української мови у професійній сфері.</p> <p>СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювання теоретичного матеріалу за темою. 2. Виконання домашнього завдання (вправи, практичні, творчі завдання) <p>Література: Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням. / С.В. Шевчук., І.В. Клименко. – К.: Алерта, 2011. – С.11-19, 49-51. Реж. доступу: http://pidruchniki.ws/1584072040598/dokumentoznavstvo/ukrayinska_mova_za_profesiyim_spryamuvannyam_-_shevchuk_sv</p>

2	<p>Тема 1.2. Загальна характеристика функціональних стилів сучасної української мови. Практичне заняття 2. Стилістичне різноманіття української літературної мови. Мовні особливості функціональних стилів. Стилістична норма та її реалізація в професійних текстах. СРС</p> <p>1. Опрацювання теоретичного матеріалу за темою. 2. Виконання домашнього завдання (вправи, практичні, творчі завдання)</p> <p>Література: Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням. / С.В. Шевчук., І.В. Клименко. – К.: Алерта, 2011. – С.11-19, 49-51.Реж. доступу:http://pidruchniki.ws/1584072040598/dokumentoznavstvo/ukrayinska_mova_za_profesijnim_spravlyannjam_-_shevchuk_sv</p>
3	<p>Тема 1.3. Науковий стиль та його різновиди. Практичне заняття 3. Структурно-змістові особливості навчально-наукового твору. Цитати і покликання в науковому тексті. Основні правила бібліографічного опису джерел. План, тези, конспект як важливий засіб організації інтелектуальної діяльності. Реферат. Основні вимоги до бакалаврської, магістерської, дипломної робіт. СРС</p> <p>1. Опрацювання теоретичного матеріалу за темою. 2. Виконання домашнього завдання (вправи, практичні, творчі завдання)</p> <p>Література: 1. Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням. / С.В. Шевчук., І.В. Клименко. – К.: Алерта, 2011. – С.11-19, 49-51.Реж. доступу:http://pidruchniki.ws/1584072040598/dokumentoznavstvo/ukrayinska_mova_za_profesijnim_spravlyannjam_-_shevchuk_sv 2. Гриценко Т.Б. Українська мова та культура мовлення. / Т.Б. Гриценко.– К.: Центр навч. літ-ри., 2005. – С. 208-290. Реж. доступу: http://www.twirpx.com/file/98980/</p>
4	<p>Тема 1.4. Жанрово-стильові особливості наукового стилю. Практичне заняття 4. Первинні та вторинні жанри наукового тексту. Анотування і рецензування наукового твору. Наукові тези, стаття. Основні вимоги до їхнього написання. Переклад і редактування наукових текстів. СРС</p> <p>1. Опрацювання теоретичного матеріалу за темою. 2. Виконання домашнього завдання (вправи, практичні, творчі завдання)</p> <p>Література: 1. Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням. / С.В. Шевчук., І.В. Клименко. – К.: Алерта, 2011. – С.11-19, 49-51.Реж. доступу:http://pidruchniki.ws/1584072040598/dokumentoznavstvo/ukrayinska_mova_za_profesijnim_spravlyannjam_-_shevchuk_sv 2. Гриценко Т.Б. Українська мова та культура мовлення. / Т.Б. Гриценко.– К.: Центр навч. літ-ри., 2005. – С. 208-290. Реж. доступу: http://www.twirpx.com/file/98980/</p>

<p>5</p>	<p>Тема 1.5. Розмовний і публіцистичний стилі. Практичне заняття 5. Публічний виступ як важливий засіб комунікації переконання. Комуникативні вимоги до мовної поведінки під час публічного виступу, прийоми впливу на слухачів. Риторичні фігури. Мистецтво аргументації. Риторичний виступ (промова). Стилiстично-риторичний розбiр.</p> <p>СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювання теоретичного матеріалу за темою. 2. Виконання домашнього завдання (вправи, практичні, творчі завдання) <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мацько Л.І. Риторика: Навч. посіб. / Л.І. Мацько, О.М. Сидоренко, О.М. Мацько. – К.: Випшк., 2003. – С. 36-87. Реж. доступу: http://the-law.at.ua/load/inshi_pidruchniki/oratorske_mistectvo/macko_ritorika_2003/58-1-0-275 2. Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням. / С.В. Шевчук., І.В. Клименко. – К.: Алерта, 2011. – С.178-196.Реж. доступу: http://pidruchniki.ws/1584072040598/dokumentoznavstvo/ukrayinska_mova_za_profesiyним_spryamuvannya - shevchuk_sv
<p>6</p>	<p>Тема 1.6. Офіційно-діловий стиль та його підстили. Практичне заняття 6. Документ як основний вид текстів у офіційно-діловому стилі. Зміст та розташування його реквізитів. Вимоги до тексту документа. Синтаксисичні особливості офіційно-ділових текстів. Автобіографія. Резюме. Характеристика. Заява. Теоретичні основи правописних норм.</p> <p>СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювання теоретичного матеріалу за темою. 2. Виконання домашнього завдання (вправи, практичні, творчі завдання) <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням. / С.В. Шевчук., І.В. Клименко. – К.: Алерта, 2011. – С.11-19, 49-51. Реж. доступу: http://pidruchniki.ws/1584072040598/dokumentoznavstvo/ukrayinska_mova_za_profesiyним_spryamuvannya - shevchuk_sv 2. Гриценко Т.Б. Українська мова та культура мовлення. / Т.Б. Гриценко.– К.: Центр навч. літ-ри., 2005. – С. 208-290. Реж. доступу: http://www.twirpx.com/file/98980/
<p>7</p>	<p>Тема 2. 1. Стилi усної ділової комунікації. Практичне заняття 7. Структурні особливості монологічного та діалогічного мовлення. Комуникативні характеристики монологу, діалогу, полілогу. Основні стилі ділового спілкування. Індивідуальні та колективні форми фахового спілкування. Види дискусії. Вербальні і невербальні засоби спілкування.</p> <p>СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювання теоретичного матеріалу за темою. 2. Виконання домашнього завдання (вправи, практичні, творчі завдання) <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мацько Л.І. Риторика: Навч. посіб. / Л.І. Мацько, О.М. Сидоренко, О.М. Мацько. – К.: Випшк., 2003. – С. 36-87. Реж. доступу: http://the-law.at.ua/load/inshi_pidruchniki/oratorske_mistectvo/macko_ritorika_2003/58-1-0-275 2. Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням. / С.В. Шевчук., І.В. Клименко. – К.: Алерта, 2011. – С.146-166.Реж. доступу: http://pidruchniki.ws/1584072040598/dokumentoznavstvo/ukrayinska_mova_za_profesiyним_spryamuvannya - shevchuk_sv

8	<p>Тема 2.2. Лексичні та фразеологічні ресурси стилістики.</p> <p>Практичне заняття 8. Термінологія як основа лексики сучасної української літературної мови. Загальнонаукова, міжгалузєва і вузькоспеціальна термінологія. Терміни, професіоналізми та їх ознаки. Словотворення у царині термінології. Класичні мови і термінотворення. Роль терміна у науковому тексті. Словники у професійному мовленні. Стилістичні можливості фразеологізмів.</p> <p>СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювання теоретичного матеріалу за темою. 2. Виконання домашнього завдання (вправи, практичні, творчі завдання) <p>Література: Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням. / С.В. Шевчук., І.В. Клименко. – К.: Алерта, 2011. – С.11-19, 49-51. Реж. доступу: http://pidruchniki.ws/1584072040598/dokumentoznavstvo/ukrayinska mova za profesiynim spryamuvannjam - shevchuk_sv</p>
9	<p>Тема 2.3. Граматичні ресурси стилістики.</p> <p>Практичне заняття 9. Поняття граматичної (морфологічної) синонімії. Категорії роду і числа як стилістичні засоби. Стилістичні особливості простого і складного речень. Пунктуація як стилістичний прийом.</p> <p>СРС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювання теоретичного матеріалу за темою. 2. Виконання домашнього завдання (вправи, практичні, творчі завдання) <p>Література: 1. Капелюшний А.О. Практична стилістика української мови / А.О.Капелюшний. – Львів: ПАІС, 2007. – С.165-250; 264-298.</p>

5. Контрольні роботи

Мета контрольних заходів – виявити рівень володіння навчальним матеріалом зі стилістики української мови за професійним спрямуванням на всіх лінгвістичних рівнях, беручи до уваги мовні норми й основні положення історико-культурного характеру.

Для контролю за якістю засвоєння навчального матеріалу передбачено проведення експрес-контролів на практичних та лекційних заняттях. Перевірка рівня знань, здобутих під час вивчення курсу «Стилістика української мови за професійним спрямуванням», здійснюється на заліку, який проводять у кінці навчального семестру (зразки контрольних запитань див. у додатку).

На факультетах, де навчальним планом передбачено модульну контрольну роботу, її проводять після опрацювання матеріалу тем усіх змістових модулів курсу.

6. Рейтингова система оцінювання результатів навчання

Система рейтингових балів, критерії оцінювання та умови допуску до семестрової атестації наведено у „Положенні про рейтингову систему оцінки успішності студентів з кредитного модуля (дисципліни) «Стилістика української мови за професійним спрямуванням» (додаток 1).

7. Методичні рекомендації

Програма зі «Стилістики української мови за професійним спрямуванням» укладена на основі осягнення всіх мовних рівнів з метою як узагальнення набутих знань і навичок володіння мовою, так і пізнання й засвоєння нових підходів щодо вивчення лінгвістичного матеріалу.

Укладаючи програму, ми взяли до уваги усі напрямки технічних, гуманітарних і соціально-економічних спеціальностей. Розділи навчальної програми зорієнтовані не лише на оволодіння орфографічною, пунктуаційною і стилістичною грамотністю, але й на володіння вичерпною інформацією щодо регламентування правового й історико-культурного контексту функціонування державної мови. Запропонований обсяг матеріалу реалізовуватиметься у формі лекційно-практичних занять, на яких дуже важливу роль відіграватиме прикладна лінгвістика. Зміст і завдання усіх розділів програми дозволяють нам послуговуватися багатьма методичними прийомами, зокрема прийомом компаративістики, прийомом заміни, прийомом правильної постановки лінгво-дидактичного запитання, прийомом алгоритмізації та ін.

Застосовуючи на заняттях вправи із прийомом компаративістики, матимемо можливість формувати у студентів більш чітке розрізнення таких схожих і водночас відмінних лінгвістичних понять, як прикметник і дієприкметник, як прислівник і дієприслівник, як невідокремлене й відокремлене означення тощо. Прийом порівняння сприятиме кращому засвоєнню таких бінарно-опозиційних форм, як доконаний і недоконаний вид дієслова, перехідність і неперехідність дієслів, особові й безособові дієслова, модальність і уречевлення (або опредметнення) дії і т.п.

Виконуючи вправи на заняттях зі стилістики української мови професійного спрямування й послуговуючись прийомом заміни, зможемо спостерігати синонімічність структурних компонентів у мові, зокрема, йтиметься про заміну атрибутивності через предмет (небесний птах – птах у небі, лляна сорочка – сорочка з льону, голубе небо – голубінь неба), про заміну особового дієслова – безособовим (я не сиджу на місці – мені не сидиться), про заміну відокремленого дієприкметникового звороту – підрядним означальним реченням, про заміну відокремленого дієприслівникового звороту – підрядним обставинним реченням та ін. Такими ж важливими є прийоми правильної постановки лінгво-дидактичного запитання та прийом алгоритмізації, що можуть

застосовуватися при правильній побудові речень, тексту, при технічному й орфографічному переносах, а також при написанні частки *не* з різними формами дієслова тощо.

Працюючи насамперед із різним типом вправ на занятті зі стилістики української мови за професійним спрямуванням, студенти усіх напрямків технічних, гуманітарних і соціально-економічних спеціальностей мають володіти комунікативною компетентністю, уміти формулювати думки у зв'язні короткі й розлогі повідомлення з метою створювати й доносити інформацію. Тож побудова наукових текстів незалежно від спеціальності має ґрунтуватися на основі таких комунікативних критеріїв культури мовлення, як правильність, змістовність, сувора логічна упорядкованість, синонімічна широта мовного діапазону, точність слововживання й доцільність.

Таким чином, програма зі стилістики української мови за професійним спрямуванням передбачає як рівень удосконалення, узагальнення й систематизацію набутих навичок, так і набування нових знань щодо функціонування мовних засобів з погляду сучасної термінології, правил правопису й логічної упорядкованості.

8. Інформаційні ресурси

Основна література

1. Антоненко-Давидович Б.Д. Як ми говоримо / Укладач Б.Я. Тимошенко; за ред. І.О. Варченка. – Київ: Либідь, 1991. – 256 с.
2. Гуць М.В. Українська мова у професійному спілкуванні: Навчальний посібник. – Київ: Міжнародна агенція „BeeZone”, 2004. – 336 с.
3. Караванський Святослав. Секрети української мови: Науково-популярна розвідка з додатком словничків репресованої та занедбаної лексики. – Київ: Українсько-канадське спільне підприємство „Кобза”, 1994. – 152 с.
4. Островський В.І. А українською кажуть так... Друге видання, доповнене й виправлене. – Тернопіль: ТзОВ „Терно-граф”, 2013. – 456 с.
5. Пономарів О.Д. Українське слово для всіх і для кожного / Передм. І. Дзюби. – Київ: Либідь, 2013. – 360 с.
6. Токарська А.С. Ділове мовлення юристів у схемах і текстах: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів / МОН України. Львівський юридичний інститут МВС України. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 272 с.
7. Українська мова у ХХ сторіччі: історія лінгвоциду. Документи і матеріали / Упорядники: Л. Масенко, В. Кубайчук, О. Демська-Кульчицька; за ред. Лариси Масенко. – Київ: Видавничий дім „Києво-Могилянська академія”, 2005. – 400 с.
8. Ющук І. П. Українська мова: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів. – Київ: Либідь, 2008. – 640 с.

Додаткова література

1. Висоцький С.О. Київська писемна школа Х – ХІІ ст.: (До історії української писемності / Національна комісія з питань повернення в Україну культурних цінностей при Кабінеті Міністрів України. Київське наукове товариство ім. Петра Могили. Львівське відділення літератури ім. Т.Г. Шевченка Національної академії наук України / Присвячується пам'яті Івана-Іларіона Огієнка – видатного українського культурного діяча (1882 – 1972 рр.). – Львів – Київ – Нью-Йорк: Видавництво М.П. Коця, 1998. – 248 с.
2. Вихованець І.Р. Таїна слова. – Київ: Радянська школа, 1990. – 288 с.
3. Головащук С.І. Складні випадки наголошення: Словник-довідник. – Київ: Либідь, 1995. – 192 с.

4. Гуць М.В., Олійник І.Г., Юшук І.П. Українська мова у професійному спілкуванні: Навчальний посібник. – Київ: Міжнародна агенція „BeeZone”, 2004. – 336 с.
5. Енциклопедія афоризмів, крилатих фраз, цитат. Журналіст – це не професія, а звання: Близько 8800 висловів 1830 авторів / Автор-укладач: А.О. Капелюшний. – Львів: Видавництво „Паїс”, 2008. – 766 с.
6. Єщенко Т.А. Лінгвістичний аналіз тексту: Навчальний посібник / Серія: „Альма-матер”. – Київ: Видавничий центр „Академія”, 2012. – 264 с.
7. Житецький П.І. Нарис літературної історії української мови в XVII ст. // Житецький П.І. Вибрані праці: Філологія / Упорядк., вст. ст. і прим. Л.Т. Масенко; відп. ред. І.П. Чепіга / Академія наук Української РСР. Інститут мовознавства імені О.О. Потебні. – Київ: Наукова думка, 1987. – С. 19 – 138.
8. Караванський Святослав. Секрети української мови: Науково-популярна розвідка з додатком словничків репресованої та занедбаної лексики. – Київ: Українсько-канадське спільне підприємство „Кобза”, 1994. – 152 с.
9. Караванський Святослав. Російсько-український словник складної лексики. 2-е видан., доповнене і виправлене. – Львів: Бак, 2006. – XIV + 562 с.
10. Караванський Святослав. Практичний словник синонімів української мови: Близько 20000 синонімічних рядів. Третє видання, опрацьоване й значно доповнене. – Львів: Бак, 2008. – XII + 500 с.
11. Кацавець Р.С. Мова ділових паперів: Підручник. – Київ: Алерта, 2004. – 320 с.
12. Пономарів О.Д. Культура слова: Мовно-стилістичні поради: Навчальний посібник для студентів гуманітарних спеціальностей вищих навчальних закладів. 2-ге видання, стереотипне. – Київ: Либідь, 2001. – 240 с.
13. Коваль А.П. Спочатку було слово: Крилаті вислови біблійного походження в українській мові. Видання друге. – Київ: Либідь, 2012. – 312 с.
14. Коломієць М.П., Регушевський Є.С. Словник фразеологічних синонімів / За редакцією В.О. Винника. – Київ: Радянська школа, 1988. – 200 с.
15. Кримський Агат. Юхим. Українська мова, звідкіля вона взялася і як розвивалася? // Збірник історично-філологічного відділу: Українська академія наук / За головним редагуванням голови відділу акад. Агатангела Кримського. – Київ: Друкарня Української академії наук, 1924. – № 12. – С. 89 – 128.
16. Середницька А.Я., Куньч З.Й. Українська мова за професійним спрямуванням: Навч. посібник. 3-тє вид., виправлене й доповн. – Київ: Знання, 2012. – 216 с.
17. Українська мова у XX сторіччі: історія лінгвоциду. Документи і матеріали / Упорядники: Л. Масенко, В. Кубайчук, О. Демська-Кульчицька; за ред. Лариси Масенко. – Київ: Видавничий дім „Кієво-Могилянська академія”, 2005. – 400 с.
18. Українська мова за професійним спрямуванням. Практикум: Навчальний посібник / Т.В. Симоненко, Г.В. Чорновол, Н.П. Руденко та ін.; за редакцією Т.В. Симоненко. Друге видання, стереотипне / Серія: „Альма-матер”. – Київ: Видавничий центр „Академія”, 2012. – 272 с.
19. Шевельов Ю.В. Між праслов'янською і російською / Переклад з рос., коментар Павла Грищенка // Київська старовина: Науковий історико-філологічний журнал. Виходить 1 раз на 2 місяці. – 2001. – № 6. – С. 3 – 19.
20. Шевельов Ю.В. Українська мова в першій половині двадцятого століття (1900 – 1941): стан і статус // Шевельов Ю.В. Вибрані праці: У двох книгах / До 100-річчя від дня народження / Упорядник Лариса Масенко; вступне слово Л. Масенко. – Київ: Видавничий дім „Кієво-Могилянська академія”, 2008. – Книга I: Мовознавство. – С. 26 – 279.

Словники

1. <http://ulif.mon.gov.ua> (Електронні термінологічні словники. Структура і принципи роботи інформаційно-лінгвістичної системи „Український лінгвістичний портал” МОНМС України)

2. <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua> („Словники України”)
3. <http://dict.linux.org.ua> (Проект англійсько-українського словника технічних термінів)
4. <http://slovo.ridne.net> (Електронні версії словників термінографічної серії *Слово Світ*)
5. <http://www.slovnuk.net> (Великий тлумачний словник сучасної української мови)
6. <http://r2u.org.ua>; <http://krym.linux.org.ua> (Академічний російсько-український словник за ред. А. Кримського)
7. <http://www.rosukrdic.iatp.org.ua> (Російсько-український словник сталих виразів)
8. <http://litopys.org.ua/ukrmoва/um.htm> (Українська мова: Енциклопедія)

Інші сайти

1. www.dssu.gov.ua (Держспоживстандарт України)
2. http://tc.terminology.lp.edu.ua/TK_structure.htm (Організаційна структура, концептуальні засади і напрями діяльності Технічного комітету стандартизації науково-технічної термінології (ТК СНТТ))
3. www.ukrndnc.org.ua (ДП „УкрНДНЦ”)
4. <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi> (законодавство України)
5. www.msu.kharkov.ua/tc (Галузевий термінологічний центр)
6. <http://ulif.mon.gov.ua> (Український лінгвістичний портал)
7. <http://pravopys.vlada.kiev.ua> (Інтернет-сторінка, присвячена мовним питанням)
8. www.domivka.net/forum/archive/index.php/t-6037.html (Р. Рожанківський. Синтаксично- стилістичні риси науково-технічної мови).